

מסכת תענית

פרק ג'

א. סדר תעניות אלו האמור, ברביעה ראשונה. אבל אממים לשננו, מתריעין עליהם מיד. וכן שפסקו גשים בין גשם לגשם ארבעים יומם, מתריעין עליהם מיד, מפני שהיא מכת בצרת:

ב. ירדו לאלה לא ירדו לאילן, לא אילן ולא לאלה, וזה אבל לא לבורות לשיחין ולמערות, מתריעין עליהם מיד:

ג. וכן עיר שלא ירד עלייה גשים, בכתב (עמוס ד) והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמיטר, חלקה אחת תפטר וגוז', אותה העיר מתענה ומתרעת, וכל סכיבותה, מתחנות ולא מתריעות. רבי עקיבא אומר, מתריעות ולא מתחנות:

ד. וכן עיר שיש בה כבר או מפלת, אותה העיר מתחנה ומתרעת, וכל סכיבותה ולא מתריעות. רבי עקיבא אומר, מתריעות ולא מתחנות. Aiזהו דבר, עיר המוציאה חמיש מאות רגל, ויצאו

מִפְנֵה שֶׁלּוֹשָׁה מַתִּים בְּשֶׁלּוֹשָׁה יָמִים זוּ אֲחֵר זוּ, הֲרֵי זוּ ذָבָר. פְּחוֹת
מִפְאָן, אֵין זוּ ذָבָר:

ה. על אלו מתריעין בכל מקום, על השדפון ועל הירקון, על
הארבה ועל החסיל, ועל התחיה רעה ועל החרב, מתריעין עליהם,
מפני שאין מכה מהלכת:

ו. מעשה שעירדו זקנים מירושלים לעיריהם, וגזרו תענית על
שבראה כ מלא פי חנוך שעדפון באשקלון. ועוד גזרו תענית על
שאכלו זקנים שני תינוקות בעבר הירדן. רבוי יוסי אומר, לא על
שאכלו, אלא על שבראה:

ז. על אלו מתריעין בשבת, על עיר שהקיפה גוים או נהר, ועל
הספינה המטרפת בים. רבוי יוסי אומר, לעזירה ולא לצעקה. שמעון
התמניא אומר, אף על הדבר, ולא הוודו לו חכמים:

ח. על כל צורה שלא תבא על האבור, מתריעין עליהם, חוץ מרוב
גשים. מעשה שאמרו לו לחוני המאגל, התפלל שעירדו גשים.
אמר להם, צאו והכנסו תנורי פסחים, בשבייל שלא ימושו.
התפלל, ולא ירדו גשים. מה עשה, עג עוגה ועמד בתוכה, ואמר
לפניהם, רבוננו של עולם, בניות שמו פניהם עלי, שאני כבונם בית
לפניהם. נשבע אני בשמה הגדול שאיני זו מפאן, עד שתறחם על

בָּנֶיךָ. הַתְּחִילוּ גְּשָׁמִים מִנְטְּפִין. אָמֵר, לֹא כֵּה שְׁאַלְתִּי, אֶלָּא גְּשָׁמִי בָּרוֹת שַׁיחִין וִמְעָרוֹת. הַתְּחִילוּ לִירְד בְּזַעַף. אָמֵר, לֹא כֵּה שְׁאַלְתִּי, אֶלָּא גְּשָׁמִי רְצֹן, בָּרֶכֶת וְנִדְבָּה. יִרְדוּ כְתָקָנוֹ, עַד שִׁיאָו יִשְׂרָאֵל מִירוּשָׁלַּם לְהָרָה כְּבִית מִפְנֵי הַגְּשָׁמִים. בָּאוּ וְאָמְרוּ לוֹ, בְּשֵׁם שַׁהְתְּפִלְתָּת עֲלֵיכֶם שִׁירְדוּ כֵּה הַתְּפִלָּל שִׁילְכוּ לָהּוּ. אָמֵר לָהּוּ, צָאוּ וְרָאוּ אֶם גִּמְחַת אָבוֹן הַטוּעִים. שָׁלָח לוּ שְׁמַעַן בֶּן שְׁטָח, אֶלְמָלָא חֻנִּי אֲפָה, גּוֹזְרָנִי עַלְיהָ גְּדוּי. אָבֵל מָה אָעַשָּׂה לָהּ, שְׁאַפָּה מִתְחִיטָא לִפְנֵי הַמָּקוֹם וְעוֹשָׂה לְךָ רְצֹנָךְ כִּבֵּן שַׁהְוֹא מִתְחִיטָא עַל אָבִיו וְעוֹשָׂה לוּ רְצֹנוֹ. וְעַלְיהָ הַכְּתוּב אוֹמֵר (משלī כג), יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאֶמֶת וְתִגְלֵי יְוָלִידָתֶךָ:

ט. הִיוּ מִתְעֵבִין וַיִּרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים קָדְם הַגְּזֵץ הַחֲמָה, לֹא יִשְׁלִימּוּ לְאַחֲר הַגְּזֵץ הַחֲמָה, יִשְׁלִימּוּ. רַבִּי אַלְיעָזָר אוֹמֵר, קָדְם חִצּוֹת לֹא יִשְׁלִימּוּ, לְאַחֲר חִצּוֹת יִשְׁלִימּוּ. מִעֲשָׂה שָׁגַגָּרוֹת תְּעִנִית בָּלוֹד, וַיִּרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים קָדְם חִצּוֹת. אָמֵר לָהֶם רַבִּי טְרָפּוֹן, צָאוּ וְאָכְלוּ וְשַׁתוּ וְעַשׂוּ יוֹם טֹב. וַיֵּצְאוּ וְאָכְלוּ וְשַׁתוּ וְעַשׂוּ יוֹם טֹב, וְבָאוּ בֵין הַעֲרָבִים וְקָרְאוּ הַלֵּל הַגָּדוֹלָה: